

Ricard de Haro CONSELLER GENERAL I PRESIDENT DE RENOVACIÓ DEMOCRÀTICA

«Si la tingués, li donaria la clau del Govern a Jaume Bartumeu»

MARC RODRÍGUEZ*
ESCALDES, ENGORDANY

—¿Quin balanç fa de la legislatura? ¿Ha complert els objectius que tenia inicialment?

—Els objectius plantejats a primer d'any no són els que vam plantejar perquè no comptàvem amb el fet de sortir de l'Alternativa I, per tant, els objectius de principi d'any es van haver de replantejar. Però hem arribat a final d'any, finalment, amb una experiència satisfactòria, molt didàctica, diferent del fet fins ara i enriquidora.

—Amb relació a l'experiència didàctica... ¿Què han après?

—Hem après coses que quan estàs integrat en un grup parlamentari les fas i no demanes perquè les fas i com les fan i que ara, en ser només dues persones, el David i jo, els consellers que ho havíem de fer tot, hem pogut conèixer l'interior de la cuina.

—¿Què és el més sorprenent d'aquesta cuina?

—Sorprenen poques coses. Sí que ha servit per aprendre que cal canviar el reglament del Consell. El Parlament ha de ser el màxim òrgan d'expressió dels parlamentaris i tothom hi ha de tenir accés per igual, que tots els parlamentaris tinguin els mateixos drets.

—¿Com considera que CDA+S21 tingui la clau del pressupost?

—Estem a l'últim any i ara tornaran a donar la clau per als pressupostos. Suposo que no hi haurà cap sorpresa per més intents d'aldarulls que vulguin fer uns altres. Al final arribarà l'acord. La influència de la campanya es fa pal·lesa, entren els interessos de cada partit, però no crec que hi hagi sorpreses.

—¿Considera que hi ha hagut una sobredosi de projectes de llei en

viats al Consell a la recta final de la legislatura?

—Sí, això ha estat un fet. Hi haurà moltes lleis que es quedaran al calaix. Entre les que es queden n'hi ha algunes com ara la d'impacte ambiental, que a dia d'avui no sé com acabarà i és una llei important. La llei del Comerç també és important.

—Davant de les «eleccions animades» que va pronosticar Pintat, ¿amb quin equip jugarà RD?

—A dia d'avui, tot i el que pugui sortir a la premsa, la idea de Renovació Democràtica és una llista nacional i un parell de territorials. I animades en són sempre, les eleccions. Caldrà veure qui integrarà cada llista, però una nacional i dos territorials hi seran segur.

—¿Què en pensa dels moviments de centre de les darreres setmanes?

—Mirí, això d'ocupar espais ho trobo tan pervers i maquiavèlic que no ho entenc. És una falera que ha agafat ara, la d'etiquetar-se. I això no és real, no és actual, no és el que necessita el país. El país el que necessita és parlar més de temes que de noms. Si ets de centre, cal saber per què i quines són les línies que et diferencien de la dreta o l'esquerra.

—¿Quines són les prioritats, doncs, per a RD davant de les eleccions?

—Les nostres prioritats són la tranquil·litat, aconseguir un projecte i un model de país i ser persones obertes, no pas absolutistes. No ens creiem posseïdors de la veritat absoluta i ens anima participar d'aquest projecte de país.

—¿Està descontent amb el resultat de les lleis laborals?

—Tot això ve d'una por ancestral als sindicats que hi ha hagut aquí i que encara mantenen quatre, perquè només la mantenen quatre. La gran majoria d'empresaris saben que el

►► Directe ► El conseller de RD, durant la conversa amb EL PERIÒDIC.

LES ELECCIONS

«Tot i el que pugui sortir a la premsa, la idea de Renovació Democràtica és una llista nacional i un parell de territorials»

sindicat, avui dia, és una eina per fer més gran l'empresa. Però com que n'hi ha quatre que encara creuen que això serà la revolució bolxevic, passa això. Cal deixar fer amb condicions i llibertat i el propi treballador s'adona que lluitar pels seus drets també va en correspondència amb d'interès de l'empresa. Aquí cal un canvi cultural, no pas sindicats professionals del sindicalisme, sinó sindicats proactius, que funcionin i sàpiguen també entendre que, davant d'una època de crisi, cal ajudar també l'empresari a subsistir.

—¿Enten les manifestacions per la mútua?

—No les entenc. Hi ha algun capítol d'aquesta telenovel·la que m'he perdut, perquè no he entès com el Grup Liberal en comissió ens diu que una de les esmenes presentades ha estat pactada amb els sindicats de l'Administració i, el mateix dia que en comissió estàvem aprovant aquesta esmena, es trenca tot. Però no entenc aquest canvi de rumb, hi ha quelcom que se m'escapa.

—I les mesures sindicals/anticrisi, que ja han nascut amb un context en què es parla de redefinir-les...

—Nosaltres ens vam abstenir perquè no creïem en aquelles mesures, però pel fet que només que hi hagués una que servis per tirar endavant, ja valia la pena deixar-les passar, perquè estem en temps de crisi. I n'hi havia diverses que creiem que servirien. Però cal fer les coses ben fetes i no pas estar canviant.

—¿Com valora la feina en comissió?

—Fantàstica. S'han considerat les aportacions amb una exquisidesa absoluta per part de tots. Parlant un per un separat, tens unes coincidències que, quan les persones s'agrupen i han d'intervenir amb aquest òrgan anomenat partit, comencen a sortir les divergències.

—¿Creu en la reactivació de les mesures anticrisi?

—Sí ens ajuden una mica, benvingudes siguin. En vam proposar algunes, acceptades parcialment. Però el que veïem és que totes van orientades cap al sector de la construcció. Sí que s'ha de promoure, però hi ha altres sectors d'activitat econòmica del país que no han rebut cap mesu-

ra, o bé no s'han fet extensives aquestes mesures cap a altres sectors del país.

-¿Quina seria la seva aposta contra la crisi?

-El primer que cal és saber qui som. Si tenim un 600 al garatge, no pretem anar amb un Mercedes. A partir d'aquí, revisar el vestit. Cal recordar que som un poble de 80.000 habitants, ens pensem que som França o Espanya pel fet de tenir les banderes una al costat de l'altra. Som Andorra i hem d'anar a la mesura d'Andorra. Aquesta és la primera mesura anticrisi, saber on estem, fer un vestit que ens vagi bé.

-¿I evitar sobredimensionaments, com ara el de Rtvasa?

-Sí. Hi ha tota una sèrie d'organismes que són totalment necessaris. Però potser cal replantejar les seves dimensions. Tenim oficina de prevenció del blanqueig, estem al Greco... Tot està molt bé per ser transparent i homologables, però potser cal reconsiderar les dimensions. O, per exemple, en el cas dels ambaixadors, és millor tenir-ne quatre o cinc treballant de valent en les posicions clau que no pas tenir-ne 25. Cal caminar cap a acords d'associació i transparència, però no s'ha de fer l'andorrà, sinó sempre fer prevaler d'interès general.

-¿És difícil afrontar la crisi sense una unitat política que es fa tan

difícil en el marc actual?

-Aquesta possibilitat d'unitat no la contemplo, perquè hi ha dos grans partits, PS i PLA, amb tant interès partidista que seria difícil que arribessin a aquesta situació. Són posicions tan llunyanes en el model de país que difícilment arribarien a gaires acords. Surti qui surti guanyador, hi ha un efecte d'equilibri.

-¿Què ha après en aquests anys a la primera línia política?

-He après que si en sabia poc, de política, ara encara en sé menys. I he après que cal seguir el camí marcat, encara que pugui ser equivocat, perquè si tens l'honestetat de mantenir el teu camí, amb coherència, aniràs fent. Has de ser tu. Si ets tu, vas endavant, encara que et triturin. És molt fàcil integrar-se amb tot el que és ser modern, però has de ser tu amb virtuts i defectes.

-¿Què li demanarà al 2009?

-Salut, perquè gràcies a Déu, la resta vas lluitant. El desig és que ens porti unes eleccions bones i que surti un Govern que ajudi el país a tirar endavant. Em fa molta por el 2009, però vull que el país subsisteixi i tiri endavant, sigui govern de coalició, socialdemòcrata o qui sigui. Però que el país tiri endavant.

-Davant d'un equilibri entre PS i PLA, en què el seu vot fos decisiu, ¿què farien?

-Li contestaré. A dia d'avui, donaria

►► Explicatiu ► De Haro, en un altre moment de l'entrevista.

LES NOVES VIES

«Això d'ocupar espais ho trobo tan pervers i maquiavèlic que no ho entenc. És una fal·lera d'ara, la d'etiquetar-se»

la clau per governar a Jaume Bartumeu, però amb condicionants. Amb d'històric que tinc jo, li donaria al PS, a l'Alternativa. Amb els condicionants de què parlo. Si això mai arriba a passar, hauríem de mirar qui hi ha a cada lloc, quin programa volen executar, quines coincidències tenen amb el nostre i aleshores decidir. Negociar. Però una negociació sense apriorismes, ni pel PLA ni pel PS, mirant també el model de país en el moment concret. Però a dia d'avui tenim més coincidències amb els socialdemòcrates que amb els liberals. Que nosaltres haguem sortit de l'Alternativa no vol dir que tingui

cap lluita amb el PS.

-Les votacions, de fet, han seguit una línia socialdemòcrata...

-És que no hem volgut marcar les diferències o coincidències amb el PS, sinó que hem volgut marcar el nostre camí, el camí de Renovació Democràtica. És cert que hi ha hagut moltes coincidències, per això vam fer l'alternativa. Però el que hem volgut fer és marcar el nostre camí. Ara a les eleccions hi haurà un batibull de cadires i se'n pot liar una de grossa. Però ja ho veurem, tot serà molt interessant. ■

*mrodriguez@andorra.elperiodico.com

Una recta final amb revolts

Durant l'últim any i mig de legislatura, Renovació Democràtica ha estat protagonista d'escissions i males topades que han sacsejat la vida política

IAGO ANDREU
ESCALDES-ENGORDANY

El fet de ser un partit petit no ha impedit a Renovació Democràtica (RD) tenir una visibilitat insospitada, especialment durant els últims mesos de la legislatura. De fet, el que popularment s'anomena *recta final* de la legislatura ha estat, per a la formació escaldenca, plena de

revolts que van des de la pèrdua d'un comitè parroquial fins a les disputes internes per la irrupció de noves vies polítiques, passant per la sortida del projecte de l'Alternativa.

La primera sacsejada va arribar el juliol del 2007, quan l'executiva de RD a Encamp va dimitir en bloc per discrepàncies amb la direcció nacional del partit. Els pactes del comitè

encampadà amb el CDA de cara a les eleccions comunals de l'any passat posaven en risc el projecte de l'Alternativa i RD va perdre la seva representació a Encamp. Bona part dels dimissionaris es van integrar en Units per al Progrés que, tot i aconseguir aglutinar des del centre fins a la dreta, no va poder desbancar la majoria socialdemòcrata del Comú.

Una altra part dels exmilitants de RD han acabat a l'òrbita del PS encampadà.

Si el pacte de l'Alternativa va provocar tensions en el si de RD, aquestes tensions no eren menors dins el projecte comú amb els socialdemòcrates, el GUP i independents. Les tensions entre RD i el PS van existir des del primer moment, però el detonant de la ruptura no va arribar fins a la primavera passada. La dimissió de Sílvia Ferrer com a consellera de social del Comú d'Andorra la Vella va propiciar l'entrada de Joaquim Valera a la corporació. Valera havia estat fins aleshores militant de RD, però havia abandonat el seu partit per integrar-se a les files socialdemòcrates i RD va considerar que el PS acceptava trànsfuges.

La sortida de RD del projecte de l'Alternativa va comportar que els dos consellers generals que el partit tenia, Ricard de Haro (per Escaldes) i David Pérez (per la capital), abandonessin el Grup Socialdemòcrata i quedessin com a consellers no adscrits. Aquest fet ha acabat comportant més visibilitat a De Haro, ja no diluït en el grup liderat per Jaume Bartumeu, i potser ha contribuït a augmentar la tensió amb un altre pes pesant del partit, Patrick Garcia, que havia encapçalat la llista nacional als comicis del 2005 i que es va quedar a les portes d'obtenir representació parlamentària. Segui com sigui, aquestes tensions han esclatat amb l'anunci que Garcia vol liderar una nova plataforma de centre. ■

No et perdís les 5 curses nocturnes del Campionat!

Els dissabtes de gener i febrer a partir de les 17.00 h al Grandvalira Circuit del Pas de la Casa. T'hi esperem.

Consulta les dates i les classificacions de totes les proves al web del Campionat.
www.aca.ad - www.bpa.ad - www.grandvalira.com

